

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIŲ BALSAS V

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Nr. 649

PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 17, 1944, TORONTO, ONTARIO

METAI XIII

ISTISIOS KETURIOS SOVIETŲ SAJUNGOS ARMIJOS MUSA VOKIECIUS UKRAINOJE

BAIGIA STUMTI UŽ BUGO UPĖS VISOJE UKRAINOJE

MASKVA. — Keturios Sovietų armijos užėmė baigus smūgius vokiečiams visoje Ukrainoje, nuo pat Tornopolio iki Dniepro upės įtakos į juos dūmas jūras.

Maršalo Žukovo vadovaujama jėga užėmė Odesos, Varsavo gelžkeliu nuo Tornopolio iki Pruckovo ir veržiasi tolyn į pietus, link Černauti, svarbus gelžkelių mazgas ant Prut upės.

Maršalo Keveza jėgos labai suplicė vokiečius Umano sektoriuje. Šitame sektoriuje vokiečiai bėgo palikdami net faktuvas ir gso mūškas. Kiti bandė perplaukti per Bugo upę ir prigriėti jai.

Generolo Malinovskio jėgos smarkiai suplicė vokiečius prie Dniepro ir užėmė Koršona ant Dniepro, prie Juodųjų jūrų.

Ketvira armija maršalo linkni Bugo upės kiek kulkėdau Malinovskio armijos. Vokiečiai brukami atgal visu frontu. Bėgiami palieka ne tik sunkiuosius ginklus, bet ir lengvuosius. Per 8 dienas buvo užmūsta 60,000 vokiečių visame fronte Ukrainoje, 6,500 vokiečių buvo paimta į nelaisvę.

Apskaičiuojama, kad Ukrainoje buvo iki 600,000 vokiečių. Jie visi negali atkilti Raudonosios Armijos smūgių. Kai kuriose vietose jie bėga be tvarkos. Umano sektoriuje, vienoj vietoj naciai tapo greitai bėgo, kad nespėjo sunaikinti tilto per Bugo upę. Į šiurų nuo Voznesensko, raudonarmiečiai suėmė 35 tankus ir 2,000 trokų.

Ambasadorius Perėjo Maršalo Tito Pusėn

MASKVA. — Jugoslavijos karaliaus Petro valdžios ambasadorius Maskvoj, Stanojf Simic, perėjo maršalo Tito pusėn, pareikšdamas, kad karaliaus Petro valdžia Kairo mieste neveda karo prieš vokiečius.

Talpi kartu perėjo Tito pusėn ir militarinis atėd pulkininkas leitenantas Meodrag Lotic.

Simic pareiškė, kad Jugoslavija turi gerą valdžią ir jis pasirengęs tarnauti jai ambasadorium Maskvoj, jeigu ji panorės. Talpi jis sutinka imti kitas pareigas, jeigu Tito valdžia numatys jam ką kita.

NEW YORK. — Majoras La Guardia kalbėdamas per radio pareiškė, kad Amerika turi sekti Britaniją ir remti maršalą Tito.

„Aš noriu, kad mūsų valdžia pasakytų: „Tito, jis atliko gerą darbą, todėl, Tito, mes esame su jumis“,“ pareiškė La Guardia.

Trys vokiečių Stalco orinivinklai su nusiminusiais veidais ir aprištomis galvomis.

Italijos Žmonės Nori Padėt Sumušt Priešus

NEAPOLIS. — Pereitą sekmaienį čia įvyko masinis mitingas, susauktas trijų partijų, Komunistų, Socialistų ir Akeijos, kuriame dalyvavo virš 10,000 žmonių. Mitingas buvo vietoj planuoto streiko prieš Ciorčilio pareiškimą, užgriantį karaliaus Emanuelo ir maršalo Badoglio valdžią.

Mitingas puosėšis daugybe raudonų vėliavų ir plakatu su obalais. Tarp kitų obalų, buvo „Salin fašistini karaliu!“ „Salin Badoglio!“ „Salin karaliu ir lai gyvuojai respublika!“ „Mes norime darbo ir duonos!“ „Mes norime prisidėti prie sąjungininkų armijų pergalei!“ „Lai gyvuojai Jungtinė Karalystė, SSSR, Amerika, Italija!“

Didžiausias triukšmas kilo, kada Paolo Tedeschini, komunistas, šešų partijų bendro komiteto narys, pasirodė ant platformos. Jis apkaltino monarchijos dženelmenus tarnavime fašizmui per 20 metų.

Mitingas užsibaigė išėnūmis reikalavimu išvalyti iš valdžios monarchijos šalininkus ir jų sėbrus atsakominkus už fašizmą, ir sudaryti tikrai demokratine valdžią.

Ant rytojaus mitingą šaukusios partijos pradėjo rinkti parašus po peticija su aukščia minėtiais reikalavimais. Suminėjus Štalinu vardo išaukė didžiausius apdovodimentus publikoje. Atrodė, kad fašizmo propaganda prieš Sovietų Sąjungą ir komunistus nepajėgė užmodyti žmonių proto ir sunaikinti simpatijas darbininkų šaliai.

MICHAILOVICIUS PUBERIM SU NACIAIS

ISTATBOL. — Tarku apuočes korespondentai prarečė iš Eadpeito, kad Vengrijos (Hungarijos) laikotėmi placiai rašo apie generolū Micheiloviciaus, Jugoslavijos karaliaus Petro karo ministro, paliaubas su naciais.

Pagal tą sutirtį, Micheiloviciaus įėjo ir naciai bendrai veičia prieš Tito vadovaujamus partizanus.

Britai Pripažino Partizanų Valdžią

LONDON. — Britanijos vyriausybė rengiasi formaliai pripažinti Jugoslavijos pe tinių valdžią, kurios priekšakyje stovi Dr. Ribar. Partizanų armijai vadovauja maršalas Tito. Pagalba šiai armijai yra duodama jau senai.

Čia atvyko karalius Petras su kečiais savo ministrais, Sakoma, kad jis ieško galimybių susitaikyti su Ribaro valdžia, nes jo šalininkai via retėja ir retėja.

PAREMĖ SAJUNGININKUS SU \$20,000,000,000

WASHINGTON. — Jungtinės Valstijos per tris metus davė sąjungininkams paramos už \$20,000,000,000, pagal skolinimo-nuomavimo bilį.

Grąžon Jungtinė Valstijos gavo \$2,000,000,000 vertės prekių.

Trumpos Žinios

MASKVA. — Raudonoji Armija apusupi kelias volkiečių divizijas viename sektoriuje Ukrainoje, 10,000 vokiečių užėmė ir 4,000 suėmė.

Vienoj vietoj raudonarmiečiai persikėė per Bugą.

LONDON. — Ciorčilis pranešė parlamentui, kad sąjungininkai planuoja atskirti Airiją nuo viso pasaulio laike kritiško perijodo, kas reiškiu, kad Airija bus užblokaduota.

OTTAWA. — Vokiečiai sumušino maisto porciją kanadiškiams belaisviams ant 30 nuosimėjų. Girdi, belaisviai „mėtydavė“ į išmatas „gera maista“.

ISTANBUL. — Sako naciai skubinais su visokiais jiems prieinamais laivais į Odesą, kur numatomas naciams „Dunkirkas“.

OTTAWA. — Iki gruodžio 31 bus uždaryta 28 orlaivinių mokyklų Kanadoje.

STOKHOLM. — Sakoma, kad Suomijos premjeras Lankonies reikalauja parlamento atmeti SSSR taikos sąlygas patiktas Suomijai.

Leningrado fronto tankistai apdovanojami medaliais už narsumą veičiant vokiečius nuo Leningrado. Užpakalyje matomas tankas sunaikino vokiečių pancerius, Dabar vokiečiai jau nuvyti toli nuo Leningrado — Lenino miestą.

6,000,000 Slaptos Armijos Laukia Valandos, Kada Bus Duotas Ženklas

RAGINA TAIKYTIS SU SOVIETAIS

STOKHOLM. — Švedų unijos ragina suomius taisyti su Sovietų Sąjunga. Švedų unijų vndai tarėsi su Suomijos unijų vadais.

Čia yra manoma, kad Suomija geresni sąlygų niekad negaus, jeigu ji išsiskinė.

40,000 UŽMUSĖ IR 15,000 SUĖMĖ

NEAPOLIS. — Nuo įsiveržimo į Italiją iki šiol sąjungininkų armijos 40,000 vokiečių užmūstė ir 15,000 suėmė.

Dabartinis metu kovos Italijoje aprimo. Kelios vokiečių atakos ant britų ir amerikiečių kylio žemiau Romos buvo atmuštos ir dabar aptilo ir tenai.

Kapitonas (einąs atjoro pareigas) Paul Triquet, iš Cabano miestelio, Kvebeko provincijos, kuris buvo apdovanojamas Viktorijos Kryžiumi už narsumą laike kovų del Ortonos. Jis yra antras kandidetas, lėmėjes Viktorijos Kryžių, šiame kare.

LONDON. — Raudonoji Armija artinantis prie Rumunijos, Vengrijos, Cechoslovakijos, Lenkijos ir Baltijos kraštų, talpi artinantis Europos invazijai, slapta armija iš 6,000,000 su viršum pavergtose kraštuose laukia valandos, kada bus įsakytas pakilti gautinai kovai.

Cekoslavakijos vyriausybė Londone jau atsisaukė per radio į savo krašto gyventojus, raginama stoti į organizuotą kovą prieš pavergėjus.

„Pereikite nuo pavienių išstojimų į organizuotą kovą,“ sako Cekoslavakijos vyriausybė.

„Sudarykit kovos būrius, tautinius komitetus, partizanų būrius iš tvirtų vyrų ir moterų, galingų vartoti ginklus.“

„Išliuosavimo armija artėja prie jūsų.“

Be abejonės, kol Europos invazija neprasisė, Belgijos, Olandijos, Francijos ir kitų vakarinių kraštų žmonės negalės mėtis į visuotinę sukilimą. Bet Jugoslavijos partizanai rodo, kad turint tvirtą valią ir pasiryžimą ir gerus vadus galima išvystyti didelę kovą.

Kada invazija bus pradėta, tuomet bus atsisaukta į visus okupuotų kraštų žmones sukilti ir tuomet prasidės baisioji diena naciams, kur jie nebūtų.

Cekoslavai turi didelę užduotį. Cekoslavijoje randasi didelė Skoda ginklų fabrika. Darbininkų pareiga susilygti į gamybą ginklų del vokiečių. Kada frontas artinasi prie Cekoslavijos, aišku, sėbotažas bus daug lengvesnis.

PANAIKINA BENDRA KANADOS IR JUNGINTIŲ VALSTIŲ KOMITETĄ

OTTAWA. — Bendras Kanados ir Jungtinių Valstijų ekonominis komitetas, įsteigtas birželio mėnesį, 1941 metais, bus panaikintas, kadangi jis savo pareigas jau atliko.

Komiteto užduotis buvo suderinti abiejų šalių karškų gamybą taip, kad ji būtų kuo pasekmingesnė. Šis darbas jau atliktas ir komitetas jau nereikalingas.

BOSTON. — Visokontas Halifax, Britanijos ambasadorius, čia kalbėdamas pareiškė, kad bent kokiu nuolaida Vokietijai ir Japonijai reikėtų katastrofa.

Kurie agituoja už „žmonišką“ taiką, sako jis, tie veda prie tos prapulties.

Vokiečiai ir Vėl Prošė Ant Londono

LONDON. — Pereito ant-radienio naktį vokiečiai ir vėl puolė ant Londono. Puolimas buvo lygus 1941 metų puolimams.

Kada ataka užsibaigė, dangus virė Londono buvo raudonas nuo gaisrų mieste.

Bombos sugriovė vaikų ligoninę, dvi bažnyčias, vieną eilę apartamentų, biznio vietų, sandėlių ir gyvenamųjų vietų.

Gaisrininkai kovojo su ugnimi per dvi valandas iki jie pėmė viršų ant gaisrų. Tū viename rezidenciniame Glastrikte buvo suskaičyta 13 gaisrų. Londono gyačjai numušė 8 vokiečių orlaivius.

Liaudies Balsas

VIENTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS, IŠEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos kaina: Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metama \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur metama \$3.50; pusei metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

LIAUDIŲ BALSAS

P. O. Station C., Box 1015, Toronto, Ontario, Canada. ARMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO. Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

GRAZI KANADOS LIETUVIŲ DOVANA LIETUVIAMS KOVOTOJAMS IR JU VAIKUCIAMS SOVIETU SAJUNGOJE

Siame numeryje rasite Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto raportą, kiek ir ko pasiūsta su antru siuntiniu dovanų lietuviams kovotojams ir jų vaikuciams Sovietu Sajungoje. Visas siuntinys vertas virš \$4,000.

Visiems pažangiems Kanados lietuviams, kurie rėmė šitą siuntinį savo aukomis ir dailtais, tenka didelis kreditas. Toks didelis siuntinys ir tokių vertingų daiktų bus graži parama mūsų broliams ir sesėms, kurie tesia kovą už mūsų gimtojo krašto išlaisvinimą.

Šis siuntinys puikiai įrodo, kad milijoniškai Kanados lietuvių dauguma nesiduoda klaidinami smetonacių ir jų sėbrų, jie eina su savo broliais ir sesėmis, kurie kovoją prieš amžinuosius Lietuvos priešus — vokiečius.

Reikia pažymėti, kad Kanados Lietuvių Kongresas, kuris išrinko Nacionalį Komitetą ir išdėro planus Kanados lietuvių veikimui, atliko labai gražų darbą. Jis padėjo pamatus Kanados lietuvių bendram veikimui dėl demokratijos pergalės, dėl rėmimo Lietuvos vaduotojų.

Palygininkit šio demokratinio Kanados lietuvių judėjimo nuveiktus darbus su tu, kurie nedalyvauja minėtame kongrese ir kurie dabar triukšmauja prieš demokratinį judėjimą, bandydami pakenkti tokiams kilniams darbiui. Didelis skirtumas.

Aplamai imant, galima pasakyti, kad demokratinis Kanados lietuvių judėjimas yra sukėlęs artį \$20,000 bėgų-je įvairių kampanijų nuo karo pradžios, neskaitant to, kiek jis yra atlikęs įvairaus kitokio darbo. Iš tos sumos virš \$13,000 dėl Sovietu Sajungos ir lietuvių kovotojų Sovietu Sajungoje. O kiek buvo suaukota drabužiais?

Kanados lietuvių skaičius nedidelis, bet atlieka labai didelį darbą.

KANADIEČIAI NEGALIME PASIDUOTI

Draugas J. Urbonavičius, LLD Kanados Veikiantis Komiteto išdėtinikas, lankydamsis Kigadoje, pataikė tiesiai į LLD Pirmo Apskričio konferenciją ir tenai ant vietos jis „užkabino“ Pirmo Apskričio delegatus, išsaulkdamas Pirmą Apskritį į lenktynes gavimui 150 naujų narių į LLD.

Dabar draugai čikagiečiai ir spaudžia kanadiečius. Siame numeryje matysite Pirmo Apskričio sekretoriaus draugo Vėlio laišką, kuriame jis šaltas faktais primena kanadiečiams lenktynes ir jų rezultatus per pirmą mėnesį.

Draugas J. Urbonavičius, matomai, buvo pamiršęs, kad Kanadoj yra tikrai kokie 7000 lietuvių, kai Pirmas Apskritis turi vien Čikagoj artį 100,000 lietuvių. Jeigu jis būtų apie tai pagalvojęs, velkiausiai jis nebūtų išsokkęs. Bet dabar jau vėlu. Dabar turime jau dirbti, kad laikytis.

Ar galime gauti Kanadoje 150 naujų narių į Lietuvių Literatūros Draugiją? Mums atrodo, kad galima. Siemet Liaudies Balsas vajuos met gavo arti 150 naujų skaitytojų Kanadoje. Jeigu galima gauti tiek naujų skaitytojų, tai galima gauti tiek ir naujų narių į LLD. Kas myli skaitytojus gaugti spaudą, tas, aišku, nori ir kitokios pažangios literatūros.

Lietuvių Literatūros Draugija yra puiki organizacija. Jiems skaitė praeitame Liaudies Balsų numeryje raportą iš Hamiltono, kuriame parodoma, kiek hamiltoniečių kuopa nuveikė dėl visumenės labo per 2 metus, turėdama tikslai 17 narių. Bet tas ne viskas. Prigulėdamas prie šios organizacijos, lietuvis prisideda prie palaikymo organizacijos, kuri tėra viena visame Amerikos kontinente tarp lietuvių. Atminkite, kad LLD tėra vienintelė lietuvių organizacija Amerikoje, kuri nuolatiniai leidžia knygas. Tai garbė prigulėti prie tokios organizacijos.

LLD kuopas Kanadoje turėtų pradėti rimtai dirbti ir parodyti čikagiečiams, kad kanadiečiai savo žodį ištesia.

LIAUDIŲ BALSAS IR MŪSŲ KARIAI

Kada Liaudies Balsas pradėjo pirmą vaju už dovanas lietuviams kariams Kanados armijoje, nebuvo pilnai supasta, kokį svarbų darbą jis pradėjo. Pasirodo, kad mūsų kariai, ypač užjūryje esantieji, jaučiasi labai atskirti nuo savųjų ir gavimas kokios nors dovandos juos labai sustiprina. Iš to jie pamato, jog juos atjaunėja visi Kanados lietuvių, nes dovana nuo laikraščio yra dovana nuo visumenės. Tai galima puikiai matyti iš laiško. Štai ką rašo mums iš Italijos Ginas Sakalauškas:

„Bragūs draugai! Siuflus juos sirdinga ašiu už abudu siuntiniu, kurie laimingai surado mane. Tai brangi dovana kariuviui. Kuomet aš pastebėjau iš adreso, kad tai Liaudies Balsas surado mane kitame krašte pasaulio, su tokia puikia dovana, labai apsidžiaugiau. Linkiu Liaudies Balsui laimingai lankyti visus darbininkus. Tapgi linkiu visai administracijai dirbti ir nepavargt dėl darbininkų naudoms.“

„Jau ilgas laikas, kaip aš apleidau Kanadą. Taipgi ir laikraščio nematau. Bet turiu vilgt dar sugrįžti pas jus, gerbiami draugai, ir tarti padėkoms šojoj dėl jūsų. Dabar randuosi Italijoje, sveikas ir linkamas, kad draugai nepaširšta manęs. Mano gyvenimas puštinas. Kad neužgėdo karą laimėjimas ir grįšime atgal prie savų. Nors jūsu, drauge Gutanski, nesu matęs, vistiek išrinkomai sveikuin ir taria draugišką ašiu už dovaną. Ji niekuomet iš mano kirtinės neišeis. Tikėsi, ar ne, mano sąsoras krito iš akių, kuomet aš skaitiau antrašą, stebėdamas, kad tai nuo Liaudies Balsu. Spaudė man širdį žiūrint į tuos žodžius.“

Sis iš orlaivio nuimtas vaizdas parodo degant pusę milijono galionų japonų gazolinu Burmoje. Jis buvo uždeg-

CHICAGA KALBA I KANADIEČIUS

Lietuvių Literatūros Draugijos Vajaus Lenktynių Klausimui

Niekas iš čikagiečių nesitikėjome, kad šiame Lietuvių Literatūros Draugijos vajuje dėl naujų narių gavimo LLD Pirmas Apskritis turės draugiškas lenktynes su užrubėjo draugais kanadiečiais.

Vienok mes turime lenktynes. Tai dėl to, kad Kanados Veikiantis Komiteto narys draugas Urbonavičius, netikėtai dalyvaudamas LLD 1-uo Apskričio konferencijoje (kuri įvyko sausio 30 diena), sumanė ir iškelti vajuus lenktynių klausimui.

Tas sumanymas rado didelį pritarimą konferencijos dalyviuose, kurie entuziastiškai eplosidamsia užtvirtinti ta klausimui ir padarė nutarimą vienbalsiai dalyvauti kanadiečių išauktuose LLD vajuus lenktynėse.

Podrag, ant vietos paskyrė ir kveta gauti 150 naujų narių LLD Pirmo Apskričio ribose.

Lenktynių nutarimas ir kveta naujų narių yra užrekorduota ne vien protokolų knygoje, bet ir Lietuvos, Laisvės ir Liaudies Balsu špaltose.

Tokių būdu, lenktynės yra užtvirtintos ir iš jų pasitraukti negali nei Kanados LLD kuopos, nei LLD Pirmas Apskritis.

Dabar meskas, kas lieka mums daryti, tai dirbti nuširdžiai ir neatsididžiai, kad laimėti lenktynes, kad įrašyti ne mažiau kaip 150 naujų narių į Lietuvių Literatūros Draugijos eiles.

Vieno Mėnesio LLD Vajaus Apžvalga

LLD Centro sekretorius D. M. Solomskas padarė plačią apžvalgą dabar einančių vajuus. Jo straipsnis tilpo Viltynėje kovo 4 diena. Tai pilnoka, jis sako, kad šis mėnais visos LLD organizacijos vaju gauta 124 nauji nariai.

Kiek liečia LLD Pirmą Apskritį, tai ten pamėnėta, kad 18 kuopa yra gavusi 15 naujų narių, 79 kuopa 9 narių, 86 kuopa 5 narius. Jeigu priskaityti visų kuopų gautus naujus narius, tai Pirmame Apskirtyje yra gauta apie 45 nauji nariai.

Kanados kuopas sekretorius mini sekandį: 47 kuopos — 6 narius, 137 — 5, 21

— 1, 217 — 1. Viso 13 naujų narių. Aš manau, kad Kanadoje gauta daug daugiau, negu šios nepilnos skaitlės išrodo.

Well, draugai kanadiečiai, man atrodo, kad pirmą „raundą“ laimėjo Pirmas Apskritis. Bet iki birželio 15-ros dienos yra dar beveik trys mėnesiai. Dar jis turite progą laimėti šias lenktynes, jeigu stoate visai įžymiesni draugai darban ir dirbsit neatsididžiai.

Klausimas pasielkia klausimui: kurie laimės lenktynes, jis ar mes?

S. Vėšys
LLD 1 Aps. Sekretor.

Lietuvių Literatūros Draugijos Vajui Del Naujų Narių Prasidėjus

Lietuvių Literatūros Draugijos vaju yra didelė darbinė del kiekvieno jos nario. Tai mobilizacija Kanados lietuvių į apšvietos armiją. Tai labai kilnus darbas ir garbingas. Ar jau visi nariai pradėję rūpintis šiuo darbu?

De abejonės, visos kuopos yra išrinkusios vajuinikus, kurie jau darbuojasi. Bet ar mes galime pasitenkinti tik vajuinikais? Ne. Tai ne kelį ar keliolikos draugų ir draugijų darbas. Jo pasekimumas priklauso nuo to, kaip mes visi darbuosimės del šios organizacijos budavimu.

Kaip girėditi, tai amerikiečiai rengiasi iškristi mums kokį tai šposą. Todel mes turime paleisti savo jėgas į darbą ir greitai. Mes negalime pasiduoti amerikiečiams.

Laikė vajuus reikia stengtis, kad visi seni nariai užimokėtų savo duokles už 1944 metus, kad Kanados kuopos atsitotų pirmoj vietoj Centro sąrašė. Tas labai lengva įgyvendinti ir tas pelningvint ne vien kuopų sekretoriams, bet ir Veikiantis Komitetui ir Centro Komitetui. Turėkite tai mintyje kurie stovite ant to darbo.

Taigi, leiskimės į darbą ir stenkimės, kad mūsų organizacijos vajuus siemet būtų už vis pasekmingiausias.

J. V.
LLD KVK Nar.

Skaitykit ir Platinkit LIAUDIŲ BALSĄ

ve susisprogdinti viešintėlie likusia rankine gronata ir užmušti dar kiek priešų. Bet jai buvo nubėgę jau per daug kraujo, taigi išaš ir nepajėgė to padaryti. Vokiečiai ją žiauriai kankino, bet nieko negalėjo iš jos išgauti. Jie negalėjo net tikroje jos varde sužinoti. Stovėdama po kartvėnėmis, ji susuko veidas fašistiniais budeliams: „Aš kovojau ir mirštu už Tarybų Lietuvą!“

Lietuvių neapykanta prieš įsiveržėlius subūria šimtus ir tūkstančius beaimių kovotojų prieš vokiečius. Nei kartvėnėmis, nei šaudymais hitlerininkai nepajėgia nušądinti lietuvių.

Laiškai Nuo Mūsų Kariu

Povilas Pajudis, kuris dabar stovi Anglijoje, dažnai ausitinka su Anglijos lietuviams. Pastarujuo laiku jis matėsi su draugu E. Zdanausku. Apie tą pasimatymą jis rašo mums:

„Perėitį savaitę buvau nuvykęs į Londoną. Tas nuvykimas į Londoną buvo man nepaprastas. Mat suėjau ir gerai pasikalbėjau su draugu Edvardu Zdanausku. Jis trumpai man apbudino šurpulingus, žiaurius penkių metų vaizdus, pergyventus koncentracijos stovykloje.“

„Ispanijos fašistiniai budeliai vartoję visus inkvizicijos priemones kankinimui demokratijos draugus, herojų kovotojų. Draugas Zdanauskas man papasakojo, kaip jam teko 5 mėnesius išbūti tamamam, mažame rūsyje, kuriame vanduo telekavo. Tuom laikų ji telekankė tikrai didelę šūrkę, kuri per vandenį atplaukdavo pas jį ir dalindavosi su juo mažą gabaliū duonos.“

„Paskiau, kai išėjo iš to rūsio, jis negalėjo nieko matyti per ilgą laiką.“

„Išgavimui informaciją iš belaisvių, su replėmis pamauš traukė nuo pirštų nagus. Pliše juos tol, kol visai nuplėšė, sako Zdanauskas. Bet ir su tuo fašistai nieko iš jo neišgavo. Dabar nagai jau ataugę.“

„Budeliai nusiveždavę į barakus ir dauzydavę belaisvius, mušdami kur papuola, apipildavę gazu ir uždegdavę. Tuomet lepdavę bėgti. Taip degdami ir žūdavo mūsų draugai.“

„Vienoje stovykloje netoli šimto buvę, bet atikę tik koks dešėtkas, po vieną iš kiekvienos tautos, o kitus nukankino mirtinai. Zdanauskas sako: 'Nebetūrėjau vilties išeiti į laisvę. Dar ir dabar man rodosi, kaip aš galėjau pergyventi tuos penkis metus fašistų koncentracijos stovykloje.'“

„Taigi draugas Zdanauskas pasakojo, kaip jie pasiryžusiai kovoję tarptautinėm brigadom, su fašistais vokiečiais, italais ir ispanais. Sako, 'Kartais pavykdavau draugui Alksniui, kurį garbingai žuvo vienoje kovoje.'“

„Dabartinis laikas draugas finiziai laipsniškai stiprėja, o moraliai, tai antifašistinis herojus.“

„Jis į Londoną atvyko su tikslu dalyvauti Tarptautinės Brigados, kovojusios Ispanijoje, suvažiavime.“

„Galima būtų plačiau apibūdinti pasikalbėjimą su E. Zdanausku, bet jis rašo savo nuotykius, todel jis turėsite progą susipažinti su jo pergyventais sunkumais.“

„Seštadienį vakare kartu su draugu Zdanausku buvo-

Pastabos

Kai kurie žmonės mano, kad klasių kova visai išnyks, kadangi, kai kurios partijos dabar agituoja už vienybę laimėjimui, karo ir atstatymui pasaulio po karo.

Jiems atrodo, kad klasių kovą yra partijų padaras.

Tai vis stoka susipratimo, supratimo istorijos eigos.

Klasių kova atsirado su atsiradimu kapitalizmo.

Ji niekad neišnyks, kol neišnyks kapitalizmas.

Partijos yra išvada esančių sąlygų.

Kada unijstai reikalauja didesnių algų, geresnių darbo sąlygų, didesnių demokratinių teisių, o kapitalistai to neduoda, tai tuomet vyksta klasių kova.

Tą kovą išsaulkia darbininkų ir fabrikančių santykiai.

Kur fabrikančiai nuolaidėsi, ten susikirtimas mažėsi.

Bet šis karas ineč daug naujo į pasaulį ir į santykius tarp klasių.

Pavyzdžiui, Kanadoj šių tarpų visai kiti santykiai tarp darbininkų ir fabrikančių.

Išleista ir dar leidžiama nemažai partvarkymų ir įstatymų, kurių tikslas nors dalinai apsaugoti darbininkų teises.

Tas žymiai mažina klasiinius susikirtimus.

Iki šito karo buvo taip, kad vieni darbininkai kovoję už savo teises ir už demokratiją.

Demokratinės partijos labai mažai priešinosi fašizmui.

Karo metu įvyko didelis pasikeitimas.

Dabar demokratinis frontas susideda iš darbininkų ir kitų sluogsnų demokratinio nusistatymo žmonių.

Priešingoj pusėj stoviti tikrai patys dešinieji elementai ir pronašičiai reakcionieriai.

Tas irgi keičia bent kiek ir klasiinius santykius.

Bendrai kalbant, naujos sąlygos ineša daug naujo ir į žmonių santykius.

Tad viską reikia matuoti remiantis dabartimi, o ne tuo, kaip buvo praityje.

Tas reikiška, kad ir darbininkų partijos turi turėti kitonišką taktiką.

Gyvenimas keičiasi, eina pirmyn.

Ant kiek padėtis pasikeitė, galima matyti iš sekandio: Amerikoje komunistai pasirengę padėti Ruzveltui ir jo šalininkams. Čiorilėis ir Ruzveltas remia Jugoslavijos liaudies judėjimą, o ne karalių Petrą, nors to judėjimo priešakyje stovi komunistų vadai.

Ar bereikia geresnio pažvyzdžio?

J. V.

Partizanai Daro Naciam Vis Daugiau Noustolių

neseniai suardė vandentiekio veikimą ir susprogdino elektros transformierius. Miestas todėl ilgą laiką buvo be elektros šviesos.

Partizanai parodo didelę drąsą kovoję prieš budėnines vokiečių būries. Vienas partizanų būrys priverė bandžiamąjį vokiečių grupę atiduoti visus savo ginklus.

113 partizanų būrys buvo apsuptas trijų simtu vokiečių bandžiamųjų. Misis tęsėsi 3 valandas. Šis vietos gyventojų pagalba partizanai paspėję iš apsupimo rato be jokiu są noustolę. Užmušta buvo 50 hitlerininkų. Kitas partizanų būrys, komanduojamas draugo P., buvo apsuptas trijų tūkstantių vokiečių su kandelėmis ir leturais iktvais. Nors prieš buvo kur kas daugiau negu partizanai, tačiau partizanai taip gabiai manevravo, kad partizanai be noustolių su ištrūko, o vokiečiams padarė didelę noustolę. Partizanai pagrobė daug karinių reikmenų ir svarbius dokumentus.

Lietuvių partizanai pasijimė nepaprastai narsa ir didvyrybe kovoję prieš įsiveržėlius.

Partizanų mergia Marija Melnikaitė su savo draugais buvo apsupta priešais. Šis partizanų kovoję per išią dieną arčiau priešais. Galop tik viena Marija teikio gyvi, bet ji vis priešinosi ir nukovė daug 7 hitlerininkus banditus.

Kada išėlnigė jos amunicija, tai Marija norėjo pati sa-

— 6 narius, 137 — 5, 21

Ko ir Kiek Pasiuntėm Antruoju Siuntiniu

Priruošimas šio antrojo dovanų siuntinio mūsų broliams lietuviams, kovojantiems Raudonosios Armijos eilėse ir lietuvių vaikučiams, užtruko ilgiau, negu buvo tikėtasi. Viena sunkenybė buvo ta, kad neviską buvo galima vienu sykiu supirkti. Daugelio reikmenų prisėjo laukti, arba pirkti juos iš bent kelių vietų. O kita, tai kad prisėjo ieškoti iš vyriausybės pavelėjimo-leidimo. Leidimas išgavimas daugiausiai ir sugaišino laiko — užvilkinio siuntinio pasiuntimą. Bet dabar jau viskas atlikta. Leidimas gautas, siuntinys paruoštas ir jau išsiųstas. Kovo 4 dieną sukovro dėžes į troką per du kartu nuvežėm į stotį, o kovo 8 dieną jis liko traukiniu išvežtas į Vancouverį.

Siuntinys susidarė labai gražus ir vertingas. Viso buvo 12 didelių medinių dėžių, sveriančių nuo 125 iki 425 svarų ir dvi bakos. Septynios dėžės eina Lietuvių Daliniams Raudonojo Armijoje, o penkios dėžės ir bakos lietuvių vaikučiams. Viskas pasiūta per Canadian Aid to Russia Fund, jo priežiūroje ir globoj.

Šį syki, kaip minėjau, turėjome gauti vyriausybės atskirą pavelėjimą, leidimą, kadangi dėl tokių siuntinių yra išleista naujų patvarkymų ir taipgi mokėti už geležinkelį iki Vancouverio, ką matysite iš ataskaitos. Tačiau, nežinūrnt visų susidūrų keblumų ir sunkumų, dabar visi esame patenkinti, kad viskas kuopikučiausiai išėjo ir siuntinys yra tikrai gražus. Daug vertingesnis, negu jis tikrenybėje kainavo, nes daugelį reikmenų pavyko gauti urmo kaina, o ant kitų gražią nuolaidą. Visa tai atsiekta dėka draugų nuosirauas atsidavimo ir darbo. Tenka čia priminti, kad ypatingai daug darbo įdėjo d.d. S. Zostautas, E. Byrienė, A. Byras, A. Grinevičius, U. Kevežienė, J. Taučius, J. Berškys ir kiti, į kuriuos tik buvo kreiptasi prašant padėti. Man daugiausiai teko vesti susirašinėjimus, dėkavimą ir ruošti sąrašus. Tikiauasi, kad viskas yra atlikta gerai.

Štai tas sąrašas — atskaita — ko ir už kiek yra pirkti ir siuntinin sudėta:

Lietuvians Raudonarmiečiams:	
Rūkymas	
18,526 cigaretai	\$289.58
328 pakeliai tabako po 1/2 sv.	245.15
325 knyg. rūkomo poperio	31.19
Viso už rūkyimą	\$565.92
Maisto Dalykai	
6,500 plytelių džiovinto kraujo (Oxo-Bovril-Bullion)	148.00
125 svarai džiovintų slyvų	31.25
60 svarų Instant Postum	49.50
Viso už maisto dalykus	\$228.75
Megziniai	
356 megziniai	\$682.03
247 porų pirštinių	248.20
386 poros kojinių	233.75
Viso už mezginius	\$1,164.88
Kiti Dalykai	
12,000 skustuvėlių	\$270.00
12 barzd. skutimui kotelių	11.76
5 plaukams kirpti mašin.	21.10
250 blanknotai laiškam poperio su konvertais ir	
144 pašėliai	49.50
2,160 šmoutų prausiamojų mulo	88.25
Viso už kitus dalykus	\$440.61
Bendrai už pirkinius raudonarmiečiams sumokėta	\$2,400.16

Prie to į lietuviams raudonarmiečiams skirtas dėžės sudėta sekančiais asmenūku dovanų: Taučius (torontietis) 4 megziniai ir 1 liautas paltas, vertės viso \$25.00; L. ir P. Kisiel (montrealiečiai) 1 megzinius, pirštines, kojines, apatinius, apat. kelnėles, vertės viso \$17.50; A. Maigio (torontietis) 3 marškiniai ir R.K. Toronto Moterų Ratelio 4 porės rankų darbo kojines.

Vaikams:	
Maisto Dalykai	
431 svaras džiovinto pieno	\$162.60
125 svarai džiovintų slyvų	31.25
434 sv. kakavos ir cokolado	53.19
Viso už maisto dalykus	\$247.04
Megziniai	
204 megziniai	\$401.00
252 poros kojinių	87.82
Viso už mezginius	\$488.82
Kiti Dalykai	
1,400 (apie) sąsuvinių ir	
216 pašėlių	\$63.00
360 šm. prausiamojų mulo	14.50
Viso už kitus dalykus	\$77.50
Bendrai už pirkinius vaikams sumokėta	\$513.36

Prie to į vaikams skirtą siuntinį dar sudėta gautų dovanų nuo R. K. Toronto Lietuvių Moterų Ratelio: 53 mergaitėms suknelės, vertės \$200; 24 apatiniai ("kombinežėn"), vertės \$32.40 ir 63 skarelės, vertės \$21.15.

Viso kartu už pirkinius užmokėta:	
Raudonarmiečiams	\$2,400.16
Vaikams	513.36
V I S O	\$3,213.52
Priruošimo Išlaidos:	
Dėžėms medžiaga ir pirkinų sugojimas	\$54.87
Nuvežimas į stotį	5.50
Išimant leidimą valdiškų mokesčių	10.70
Apmokėjimas geležkei iki Vancouverio	61.25
Viso priruošiamųjų išlaidų	\$132.32
Bendrai siuntiniui išleista V I S O	\$3,945.84

Grupės kapitonas Frank White, RAF, su savo žmona. Jis išrado taip vadintą "Aerocomet" orlaivį, varomą oro srove. Už savo išradimą jis apdovanotas Eritų Imperijos Or-eriu. Šis orlaivis žada būti atidarymu durų į naujas aviacijos perspektyvas.

Į VISŲ L.L.D. KUOPŲ VALDYBAS IR NARIUS

Brangūs draugai ir draugės, Lietuvių Literatūros Draugijos kuopų valdybos ir nariai Kanadoje. Pradedant man čia LLD Kanados Veikiančio Komiteto sekretoriaus pareigas, kurias jūs užėjęte išrinkdami mane į Kanados Veikiančio Komiteta, jaučiuosi imas ant savo pečių didelę atsakomybę. Vienok, iš savo pusės, kiek man laikas ir aplinkybės leis, pasižadą jas atlikti su didžiausiu nuosirdumu. Tuo pačiu sykiu, aš kreipiuosi į jus, brangūs draugai ir draugės, kuopų valdybas, o ypatingai sekretorius, taipgi į visus narius ir nares, kad duotumėte geriausią kooperaciją kur ir kokiam reikale bus tik reikalinga. Jei visi gerai kooperuosime vieni su kitais ir bendrosiės jėgomis stengsimės atlikti gulančias ant mūsų pareigas, mes galėsim atlikti milžiniškus darbus, kurie stovi prieš mūsų akis. O jų yra galybės.

Šią atskaitą pasirašė Siuntinio Rengimo Komisija: Z. Janauskas, S. Zostautas, E. Byrienė, U. Kevežienė, A. Grinevičius, J. Berškys.

Kanados Lietuvių Nacionalis Komitetas, savo posėdyje kovo 14 d., patikrino visas sąskaitas ir atskaitą užtvirtino.

LIETUVOS ŽMONIŲ PARAMAI VAJUS

Nacionalis Komitetas tams pat posėdyje nuodugniai apsarstė tolimesni mūsų veikima ir kaip mes geriausiai galėtumėm padėti Lietuvos žmonėms, kurie taip žiauriai yra vokiečių nuteruoti. Visą apsarstę nutarė skelbti Lietuvos Žmonių Paramai vajų. Šiai kampanijai skiria trijų mėnesių laiką: nuo 1 d. balandžio iki 1 d. liepos mėnesio. Vajų kvota nenustatyta, bet Komitetas yra užsibrėžęs, kad per tą laiką būtų sukelta mažiausiai kokie \$5,000.

Šiam kilniausiam lietuvių tikslui ir siekiui turėtų būti išjudinta visa Kanada, veiklman sutrauktos geriausios ir labiausiai organizuotos jėgos. Visos draugijos ir organizacijos bei grupės turėtų stoti į darbą. Šį vajų turime padaryti toki dideli, toki patį, kokio iki šiol dar nebuvo turėję. Šis vajus turi būti istorinis vajus, Kanados lietuvių tarpe, kaip ir jo tikslas kad yra didžiausias Lietuvos istorijoje. Plačiau apie šią kampaniją bus rašoma vėliau, taipgi bus kreiptasi į visas draugijas ir pavienius. Dabar, pranešant apie tai, prašoma visų aktyviųjų draugų ir draugių, visų draugijų valdybų savo susirijimose pradėti planuoti, organizuoti šiam didžiausiam darbui.

Nors nekurie nauji vyriausybės patvarkymai apunkina dovanų pasiuntimą, bet yra išaiškinta, kad kai Lietuva bus išliuosiuta iš po nacių okupacijos, mes galėsim savo pagalbą Lietuvos žmonėms suteikti ir ją priduoti. O kad Lietuvai bus išvadota, šiandien jau niekas neabejojama. Yra numatoma, kad Lietuva liks išvadota greičiau, negu mūsų vajus pasibaigs. Todėl būkime pasirengę, kad saugios broliškų pagalboms ranką Lietuvai bus išvadota. Ištiesiti taip greitai, kaip Lietuvai bus išvadota.

Renkimės ir stokime į darbą visi, aukokime nuosirdžiai ir duosimai, kaip niekad lig šiol!

Z. Janauskas
Komiteto Pirmininkas

Ypatingai buvo gana nuodugniai išnagrinėtos aplinkybės ir svarba naujų narių verbavimo, kuomet čia, Kanadoje, iankėsi LLD Centro Komiteto pirmininkas, drg. A. Bimba. Jau tada, dalyvaudant draugui Bimbi Kanados Veikiančio Komiteto posėdyje, priėjome išvados, kad šis vajus, kuris Kanadoje pradėtas su 1-ma diena kovo mėnesio ir tęsė per du mėnesius, t. y. iki balandžio 30-tos dienas, turi būti prarastas kuo pasekingiausiai. Kodel? Todėl, kad šiuo laiku daugiau negu kada nors pirmiau, yra labai svarbu sutraukti kuo daugiausiai Kanados lietuvių į šią kultūros ir apšvietos Lietuvių Literatūros Draugiją, kad duoti progos visiems Kanados lietuviams lavintis, šviestis, skaitant Draugijos leidinius — knygas ir žurnalą "Sviesa." O tai yra svarbu.

Mes šiandien didžiausias, kad Kanados lietuvių anti-fašistinis, demokratinis judėjimas stiprus; kad didelis Kanados lietuvių dauguma turi aiškų supratimą šio karo ir už tai nesvyruojančiai stovi su savo šalies, Kanados, vyriausybe remdami visas jos karines pastangas, jos greičiau laimėjus karą; kad Kanados lietuviai gerai supranta Suvienytų Tautų tikslus laimėjimui karo ir pokariam sutvarkymui ir už tai kovoją prieš tuos, kas bando pastoti kelią Suvienytų Tautų bendram veikimui; kad Smetonos režimo laikais Lietuvoje, Kanados lietuvių milžiniška dauguma darė viską, jog pagelbėjus Lietuvai žmonėms kovoje prieš tautininkų-fašistų reakciją; kad kuomet Franko, su Hitlerio ir Musolinio judėjų jėgų parama, užpūlė nekaltą Ispanijos liaudį, Kanados lietuvių pulkai prisidėjo su savo pagalba Ispanijos lojalistams, jų mirtinoje kovoje prieš fėšas. Kieno tai pastangomis buvo išvystytas tarp Kanados lietuvių šis aukštas supratimas visų bėgančių prieš viso laisvojo pasaulio žmonijai dalykų? Niekieno kito, kaip tik Lietuvių Literatūros Draugijos pastangomis visi šitie atskleidė ir padarė tarp Kanados lietuvių.

Lietuvių Literatūros Draugijos nariai, pulkai apšaršavę, skaitydami laikraščių ir knygas, žinojimu, kas yra fašizmas ir jo pavojus žmonijai, dėjo pastangas, prieš išvystyti kuo plačiausius priešfašistinius judėjimus tarp Kanados lietuvių. Aštuoni iš Kanados LLD narių net savanoriais nuvyko į Ispaniją lojalistams padėti kovoti prieš fašizmą, iš kurių trys žuvo ir vienas, drg. E. Zdanuskas, buvo pakliuvęs į Franko belaisvę ir ten išvargė iki pereinų metų, kol pagaliau pasiliuosavo ir pasiekė Angliją.

Taipgi, jei ne LLD, jei ne jos narių aukštas išsilavinimas, mokesėjimas prieti prie žmonių, išaiškinti pilnoj šviesoj skirtuma tarpe fašizmo ir demokratijos ir įtraukti didėję daugumą Kanados lietuvių, jų organizacijų ir bendrą priešfašistinį veikimą, gal šiandien turėtume tarp Kanados lietuvių kitokį paveikslą. Ačiū Lietuvių Literatūros Draugijai, fašistinis Kanados lietuvių veikimas labai silpnas, beveik jokios rolės nevaadinantis.

Kalbant apie silpną Kanados lietuvių fašistinį veikimą, nereikia užsimerti nuo tiesos. Nors silpnas, bet vis tik jis dar veikia, ypatingai didesniais kolonijose: Montreale ir Toronte vistiek fašistų judanti lietuvių elementai dar joja, kruta; nors ir ne plačiame judėjime, bet susi-

Darbštieji Liardies Balso Vajininkai

Draugė E. Byrienė, torontietė, pereitame Liardies Balso vajuje išėjusi pirmą vajininkę ir gavusi pirmą dovaną. Ji yra laimėjusi dovanas ir kituose vajuose.

Draugė E. Laurusevičienė, torontietė, beveik nuolatini šėjusi ketvirtąją vietą pereitame Liardies Balso vajuje. Ji yra ne kartą laimėjusi dovanas Liardies Balso vajuose.

Draugė E. Jurnaitienė, montrealietė, pereitame Liardies Balso vajuje išėjusi antrą vajininkę ir laimėjusi antrą dovaną. Tai beveik nuolatini Liardies Balso vajininkė ir bendradarbė jo postė.

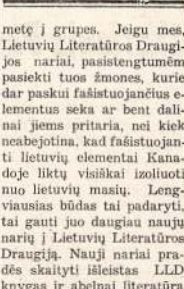
Draugas T. Varnelis, kapitkasingietis, daugiausia surinkęs aukų pereitame Liardies Balso vajuje. Jis surinko daug aukų kiekviename vajuje.

Draugė A. Kiliševičienė, montrealietė, pereitame Liardies Balso vajuje išėjusi trečią vajininkę ir laimėjusi trečią dovaną. Ji pirmu kartu taip aukštai pakilo vajininkės eilėse, bet visomet veikdavo Liardies Balso vajuose.

Draugas R. Braus (Barauskas), rochesterietis, laimėjęs antrą vietą aukų rinkime per eiteit Liardies Balso vajų. Draugas Braus yra nuolatini Liardies Balso budavotojas Rochesteryje.

Draugas F. Vaivila, hamiltonietis, naujas Liardies Balso vajininkas ir bendradarbė, pereitame Liardies Balso vajuje išėjęs penktuoju vajininkiu. Jis turėjo didėję konkurentę Hamiltonės draugės Yvanuskienės asmenų.

paskutinės dienos balandžio mėnesio, mūsų užsietę kvotą išpildytumėm su kaupu J. Lesevičius LLD K. V. K. Sekretorius, P. O. Sta. "D", Box 44, Montreal, Que.

ENGLISH SECTION

THE BALTICS

(An Editorial)

With the advent of the Red Army unto the soil of the Baltic States, the question of the sovereignties of these three little known countries again comes to the fore. I shall not attempt to do any arguing, but state some facts. The answer to the question "Should or Should Not The Baltic States Remain within the Soviet Union?" will clearly be seen as "Yes, they should."

I shall concentrate on Lithuania, the homeland of some of us of the younger generation, and most of our parents. Let us first look back at the period of Lithuania's Independence after the last war until its union with its Soviet Neighbour in 1940.

Independence led to the decay of industry and urban life throughout the States. Resulting social insecurities, coupled later with growing pressure from outside, produced native Fascist movements which destroyed democracy at home.

Antanas Smetona made himself dictator of Lithuania by the putsch of December 17, 1926. Estonia and Latvia became dictatorships within a few days of each other in 1934. Karlis Ulmanis of Latvia first conferred in Berlin with Alfred Rosenberg.

London and Paris, having no interest in self-determination, supported Baltic Independence in 1922 in the name of the "cordon sanitaire" against Bolshevism.

The Baltics now face three alternatives for the future: (1) orientation on non-neighbours which can only mean a new "cordon sanitaire"; (2) orientation on Germany or Poland, meaning feudalism and oppression; or (3) remain in the USSR, which means a new and prosperous life in which the Baltics will be a bridge and not a barrier between the Soviet Union and the West.

The third alternative will

be supported by the peasants, the workers and the middle classes of Estonia, Latvia, and Lithuania, as they had already shown their preference in the plebiscite of 1940 which made the Baltics Soviet states. It will be opposed by the German barons, the largest land-owners who throughout the centuries and period of Independence exploited the peasants as though they were serfs. These land-owners are the followers of the Smetona clique. And do not forget that when Smetona was overthrown he fled to Berlin. Then came to America, where the Lithuanian colonies outnumber the population of the mother country, to preach re-establishment of impractical Independence as a sovereign state.

This verdict does not go against the Atlantic Charter. The reasons are twofold. The first is that the Charter was announced on August 14, 1941, thirteen months AFTER the Baltics were sovietized. Secondly, the articles opposing territorial aggrandizement and territorial changes "that do not accord with the freely expressed wishes of the people concerned" were obviously meant for the future and not the past.

Otherwise the question of title to vast areas of Asia and Africa, Puerto Rico, Hawaii, Guam, and even Alaska, Texas, Arizona, and countless others could be reopened. And isn't that silly, but true? And finally, the Baltics did express their desires in July, 1940, therefore being in accord with the above quoted clause.

Few Americans, Canadians, or Englishmen know that the Soviet regimes established in 1940 were not headed by Russians or Communists but by native liberals and democrats; that reforms were continued but without collectivization and with great regard for the property rights of the peasantry; that only banks, railways and large industries were nationalized, with

small business, homes, and apartments houses left in private ownership.

To quote Mr. Meikins, a lawyer and Economist whose democratic convictions forced him in 1937 to flee the Pro-Nazi regime of Ulmanis, from his book "The Baltic Riddle": "It is time for sound-thinking people to realize that history has passed her verdict on the Baltic problem, and the Baltic peoples will not appeal for a re-trial."

All people genuinely desirous of winning the peace as well as the war will accept this conclusion. The peoples of Lithuania and her two sisters Estonia and Latvia, can have a future worth having only as equal and autonomous communities inside the USSR, following the recently publicized Soviet Constitution, sharing the rights and duties of Russians, Ukrainians, Jews, Georgians, Armenians, and all the other varied peoples of the Union. The International Brotherhood spirit is what we are trying to instill as an outcome of the war. Here it is in practice on one

Interview of the Month

To find a more courteous person than Arthur Kaptein would be quite a task. To explain what I mean, take his ambition for an example — that of operating a Night Club. And the subject of colour; no sensible blue or red for him — he's crazy about purple!

He also possesses one blue-grey and one brown-green eye. I don't know what that has to do with his hating blondes, but unlike ninety per cent of the gentlemen, he "don't prefer them."

And no, you won't win a way to his heart by feeding him chocolate, orange, lemon, or lime because he's that way about pineapple.

Again different, he closely resembles Vic Mature, but he's blonde with a Red Skelton personality. More normal, however, is his preference for detective stories, Olivia de Havilland, and Glen Miller.

sixth of the Globes Earth. — M. D.

Sidelines

by Art Schoop

It's your old rambling reporter, so take heed all of you guys and gals. I haven't been around the sewing circle for a while so I can't give you any gossip. Evil-doers may now relax. By gad, I'm getting that lingo of Old Blighty, "actually old top."

I have been reading the E. S. even here on this side of pond. And it does my heart good that you are doing "Business as usual." I look forward to receiving the E. S. as everyone in this country looks forward to see Jane Stripped. Oops! Let me explain about Jane.

You see Jane is a comic strip in the Daily Mirror. Aye lads, she is a SMASHING tart. Right now she is in a bit of trouble trying to find a room, and she claims she is in dire need of a bath. So, the morale of all the forces is very low; thousands of letters are pouring in to the comic artist asking to please let Jane have a bath.

The whole reason behind all that is morale. When Jane does take a wash, millions of eyes will focus on those luscious looking limbs; consequently morale will be boosted 1,000 per cent.

On supper nights it's wiser to come early and wheedle a cup of java from a waitress; which isn't hard, as most of them are members of "105".

If anyone would like to find us upon a Saturday evening, come to the Hall where we dance to the strains of our own Stan's new band. Not only is the music wonderful, but also varied — fox-trots, waltzes, tangos, and conga-line galore. And if that weren't enough, the one and only "Earl!" at the piano is really something!

Incidentally girls, if you would drop in sometime you'd find yourselves in Heaven (?) — we have a black market on men.

Toronto Highlights

by Flash

The great celebrities in our ranks — Art (Vic Mature), Stan (John Garfield), and Peter (James Stewart) — have heaped more laurels to their credit. These lads spent a busy day on the set recently. Said set was the stage at our hall, one Saturday night.

For your information, it was a short comedy: "Dédé Atvažiuo," featuring the "younger set." The theme of the play was the great lie of a struggling student in the pursuit of financial security.

Stan, portraying the student gets terribly involved with a fictitious wife, Nellie Grey. Peter was a riot as the dopey bachelor. And Arthur was superb as the deceived benefactor. George's very minor part of two lines (was it even that?) immediately set him on the road to stardom, soon to be seen as the hero in a

new play. "Never to be forgot" moments were — Peter's philosophical advice for that sinking feeling at the sight of a fair damsel.

Nellie whispering sweet nothing to Bertha, the prompter.

The uncontrollable convulsions of Emily at Art's prize boner that sent everyone into hysterics.

Sunday nights we gather again at ye olde hall, and, providing there's no play, concert, or movie going on, we dance. That is excluding the mad moments of raucous cacophony (one of a noise) when we start one of our famous (or infamous) sing-songs. Then too, there are the checker and chess games indulged by the superior intellects. Or is it that they get tired of dancing to "Close To You," the only record owned by the club.

ANTANAS VENČLOVA

Verneris Užkariauja Pasauli

(Tāsa)

Draugu atsisveikinti jūs nējo. "Niekam nēra reikalo matyti mano rūkšios fizionomijas", galvojo jis. J kareivines jis atvyko daug anksčiau negu reikia. Jam iš sandėlio išėmė kareiviškus drabužius ir nurodė narui, ant kurių jis turėjo miegoti. Taip baigęs Vernerui civilinis ir prasidėjo karinis gyvenimas, kupinas užkariavimų, žygių ir garbės.

Vieną rytą, dar neišaušus, iš pasienio miestelio išvažiavo tankai. Geru lygiu keliu dūmė į vakarus motorizuotos dalys. Jos lėkė tokiu tempu, jog smulkūs olandų pasienio garnizonai labai menkai tepasipriešino. Tiesa sakant, į juos niekas nekreipė ypatingo dėmesio — paprasčiausiai jie buvo palikti žygiuojančių dalių užpakalyje. Priešakiniai daliniai neturėjo laiko jais domėtis. Sunkvežimis, kuriame ant patogių suolelių sėdėjo kelios dešimtys Hitlerio kareivių, į drauge su kitais dūmė paskui prieky nuvažiuojamus tankus ir artileriją. Kaškur toli horizonte porą kartų būbltelėjo bombos. Pažemiu nuskrudė kieliolika "Junkersų" ir "Messeršmittų",

ramiems olandų gyventojams keldami siaubą. Buvo palyta, ir meksfaltuotas kelias žibėjo kaip nuplautos, o iš abiejų kėlo pusių įdydė Olandijos rožės ir tėsėsi žali pievų plotai, kuriuose jau vaikščiojo didelis margų galvijų kaimėnė. Iš medžių žalmos stiebėsi raudonos mauno sienos, apintinos vijolijais, aštrūs bažnyčių bokštai ir pro šakus margavo šiferiniai stogai. Sėdėdami sunkvežimiuose, hitlerininkai laikė paruošę automatus, bet šaudyti nebuvo į ką. Tarp kitų kareivių, ant galvų ušėvožiusi metalines kaske, sėdėjo sunkvežimyje ir Verneris Švirplis. Kada sūpė, ir sunkvežimį, kuris pasuko į sienos pusę, ir kada kareiviai pradėjo bėgti, kad juos vėd. Verneris buvo apėmus baimė. Tačiau dabar jis matė, kad jokio pavojaus jo gyvybei nėra. Ir jis galvojo, kaip vakare aprašys tėvams savo šios dienos pergyvenimus, kurie priminė malonią nemokamą ekskursiją.

Pravažiuodami jie matė, kaip vietomis pakelėmis liepsnojo iš lėktuvų padidėję olandų namai, ir juos ėmė juokas. "Taip, mūsų vyrai mokė priversti save gerbti! Pirmiausia — įvartyti baimės!"

galvojo Verneris. O kada pamatė, kaip per laukus, susikroję raturkus savo mantą ir vaikus, bėga iš namų moterys ir seniai, kariai ėmė kvatoti. — Jiems tai atrodė linksmas kelionės pajavairinimas: seniai bėgo pasiūkėdami. Privaziavo kažkokį pasienio miestelį. Miestelis liepsnojo, dūmai vertėsi aukštyn į giedrą dangų, o liepsna, išsismušusi į langus ir duris, atrodė balta ir beveik mėgnotina. Miestelis, kaip pasakojo, mėgino pasipriešinti, iš rotušės bokšto lygiai dvidešimt dvi minutes šaudė prieš kulkosvaivius. Verneris pamatė, kad Hitlerio vyrai savo išvadą jau padarė: rotušė pleškėjo, tik pro dūmus ant surodyto smallo bokšto kartkartėmis pasirodydavo ir vė išnykdamo gaidžio sivaldo vėjardis. Baudiamasis būrys savo darbą jau buvo beveik baigęs: alkėdė prie rotušės buvo šaudomi pakstininiai olandai, kuriuos pasukubomis sušūpo šaunėji kariautojai vienus dar lovoji, kitus — jau atėjusius į krautaves ir įstajais. Sunkvežimis, kuriame sėdėjo Verneris, valandėję stabtelėjo ir olandiško pakelės rezervuaro pasimti benzino. Netoli giedroji kieliolika sušaudytų olandų. Balta vieno jų grindinys Verneris pamatė iškritusią nesuduzusią porcelain pypkė ir norėjo išlipti jos pasimti, bet nusprendė, kad neverta. "Ei, vyrai, jūs čia gerokai padirbėjote!" šūktelėjo puskarininkis Krauzė iš Ver-

nerio sunkvežimio, pamatęs grįžtančius baudiamąjio būrio vyrus į alkėdė jie stovintį savą sunkvežimį. Mergaitės kojoms ryškiai musė takta, naujai pakaustyti batai garsiai bldėjo, ir baudiamąjio būrio vadas ėjo prieky išdidus ir patenkintas. Vakare Vernerio sunkvežimis sustojo laime, kuriame buvo surasti du seniai ir viena serganti moteris. Visi iki kaimo gyventojai buvo išbėgę. Tačiau namai buvo visko pilni: gyventojai mažą ką tesusėjo pasimti su savimi. Ir išalkę kariai, savo tėvynėje ligi šiol matinęs vėszerpūmė ir visokiškas erzacais, dabar iškėlė tokią puotą, jog daugelis persivalgė ir pradėjo sirgti pilvu. Ligi šielėktumo jie kimšo į savo goseres šviežią ir rūkytą mėsą, ant baldos duonos tėt sviesto storojį sluoksnį už pačią duoną, gūrė vėną, kurio pas kiekvieną olandą rūsiuose neturėjo. O vakare atvarė į kaimiečio trobą abu seniai ir vertė juos "Trečiojo Reicho kareivius parodyti olandų liaudies meną". Seniai, apduję iš baimės, tryptę grindines nedarų šoki, o Verneris drauge su kitais draugais, susėdė ant stalo, į taktą plojo rankomis ir šaukė: "Hop-ia! Hop-ia!" Įsigėre kareiviai senius privertė vaikščioti repečomais. Ypačiai Vernerio puskarininkis Krauzė buvo tuo patenkintas ir, iš viso butelio makedamas vėną, staugė:

— Mes juos išmokysim, pirmuni olandiški galvijai, vokiškos kultūros! Tegyvuoja Trečišis Reichas! Hell Hitler! Ties gretimo kaimo kanalo pervaša švendresis suradė dvi pasislėpusias keturiolikos ir penkiolikos metų mergaites, kareiviai pristatė jas, kaip buvo iš anštvo įsakytą, puskarininkui Krauzei. Mergaitės drebojo ir verkė, kažką kalbėdamos savo sunkiai suprantama kalba. — Štai, ir desertas! — šaukė Krauzė, nusiaudamas batus. — Nebijok, Pūppchen, eik artyn, aš ne laukinis — nesvalgyšiu tavęs. Aš kultūringas vokiečiai, ir aš žinau, kas daroma su gražiomis mergaitėmis... Prie miegamąjio durų pastatė sargybini, vėrsenąją Krauzė nusitėmpė į miegamąjį, o jaunesnioji staiga nuo stalo įgriebusi peli, persiplovė ausis gerklė anksčiau, negu kareivis susėjo tai pastebėti ir peili atmeti. Gretimam kambary kaulėdėjo plaktukai: tai Verneris su dviem draugais, leitenininku Mozeriu įsakius ir puskarininkui Krauzei pavidus, pakavo į dėžes stuntinį leitenantą Mozerio gimnazičiams ir Franfurtą prie Maino. Reikėjo skubėti, nei lygtai po keturių dešimty minučių vokiečių link turėjo išvykti pirmasis padėto sunkvežimis. Eiliniai buvo painformuoti, kad jų stuntiniai bus priminti ne anksčiau kaip po trijų dienų. (Bus daugiau)

setting out to see "All Baba and the Forty Thieves" and ending up by seeing "Babs LaRue and Forty Beautiful Girls." Or is that a natural mistake?

Missing from our weekly gatherings — and no doubt missed — are the Pazero girls. We won't take the insipid excuse of "too too busy."

Peter resolves not to let anything ruffle him anymore — and "Slender, tender, and tall" was so descriptive. Uh-uh Pete, remember your resolution.

She twirled on the ice, Lost her control; Went first in a power dive Then in a roll — Till a three point landing Concluded her spin. She lit on her forehead, Her nose, and her chin.

Six Square Feet Of Library Rules Do not rumple, curl, fold, hold, roll, soil, spoil, boil, oil, split, crack, smack, whack, crack, wear, tear, share, break, freeze, squeeze, wet, sweat, rip, crunch, cut, punch, spill, crush, bunch, hunch, steam, dry-clean, wrinkle, sprinkle, stamp, tramp, damp, wamp, or otherwise disgrace the Club's Library books!

"105" Re-organizes

February 16th is a red-letter day. That Wednesday evening we met for, as the invitation said, "A reorganization of the Club." Heretofore we have laid too much stress on fun it seems. Hereafter, not diminishing our fun, we shall attempt more serious work as the purpose of our club. Anyhow a change is always good, and the new executive looks very promising.

President — G. Rachus Vice-Pres. — P. Morikis Secretary — B. Janko Treasurer — J. Savickas Reporter — R. Pazero Club Controllers: — P. Alkanis, A. Kapteinis, L. Muraukas, and J. Barnett. To work intelligently, speak fairly, to feed part and parcel of the club is the aim of all of us.

Breezy Briefs

Who is the playboy, So tall and so fair, To kiss a shy maiden He just wouldn't dare; 'Till the Eve of the New Year. He's bashful no more. After kissing so many, He swooned on the floor. — Nicest thing about a dentist is that one sees him so seldom. Yet Stella puts up with one every day. Could the attraction be in (taking care of his mail — (patients?) — Imagine a mathematical genius of Eddie's calibre

SAULĖTOJ ISPANIJOJ

E. ZDANAUSKO ir B. ALKSNIŲ NUOTYRIAI

Roša E. ZDANAUSKAS

(Tęsa)

Toliau draugai nuvedė mus į didelę salį, kur mes turėjome miegoti. Lovos stovėjo palei sienas ir atrodo, kaip kokios ligoninės. Sluoks buvo papuoštas piešiniais ir oblatėmis. Buvo didelis piavūvas ir kėlis. Ant sienų taipgi buvo daug antraščių.

VII

Sioj tvirtovėje mes pradėjome gyvenimą Ispanijoje. Ir čia tuojau pasirodė, kad ne visi suprato, kur jie vyksta ir kokiam tikslui vyksta. Atrodė, kad kai kurie manė, jog vyksta į kokią ekskursiją.

Keletas draugų pradėjo reikšti nepasitenkinimą, kodėl negalima išeiti iš tvirtovės į miestą. Jie aiškino, kad jie savanoriai atvyko ir turi būti jiemis duota laisvė išeiti į miestą.

Vėliau buvo išaiškinta, kad su pirmensiais draugais buvo nemanomų mistė. Keletas žuvo visai nesėkmingai. Todėl ir buvo uždrausta išeiti. Nepasitenkinusieji šiaip taip apsiraminė.

Cia, tačiau, mes neilgai buvome. Už kelių dienų buvome išvežti į Albacetį. Matomai čia buvom laikomi iki susirinkimo daugiau. Iš čia išvykome kokie 500 vyrų.

Traukiniu vykstam buvome prisiūkiama atsarum. Langai turėjo būti uždaryti, aptamsinti. Ant stogų negalima buvo kalbėtis su žmonėmis. Ant didesnių stogų buvo negalima langų atidaryti, matomai nenorėjo, kad žmonės matytų, kas važiuoja. Matote, buvo ir priešų, kurie galėjo suteikti fašistams informaciją.

Vykstame į Barceloną, kur bus mums parengta pietūs ant stoties. O iš ten tik traukiniu vyksime toliau. Vi su keliu nebuvo nieko dromaus, kadangi mes negalėjome išeiti ir apsižvelgti. Tik per langus žiūrėjome į laukus. Ir mes negalėjome atpaikinti į žmonių mosavimus skepeitaiems mums pravažiuojant, kaip kad darėm Franciją. Tai buvo ne toks pasielgimas iš mūsų pusės, bet mes turėjome pildyti patvarkymą.

Ant rytojaus apie pietus buvome Barcelonoje, kur buvo pagaminti šaunūs pietūs del mūsų. Ant stoties buvo galima matyti daug kelevių, daugiausia kariškių apsirėngusių.

Pietūs buvo didelę salį. Vykstant toliau į Ispaniją buvo visai kitas vaizdas. Čia jau buvo leista kalbėtis su žmonėmis ir juokauti. Ant kiekvienos didesnės stoties mes pasitiko merginos su gėlimis ir sveikindamos sugniaužtomis kumštėmis. "Viva los Brigados Internacionales!" šaukė jos sveikindamos mus. Buvo daug tokių stotelių, kur mus pasitiko su Internacionali ir Ispanijos Himnu. Mes visi jautėmės labai gerai. Toks žmonių atšvešinimas į mus rodė, kad žmonės yra nusistatę prieš fašizmą.

Visa kelionė iki Albacetės buvo labai linkima ir įdomi. Atrodė, kad mes labai trumpai važiuojame.

Atvykus į Albacetį, kur buvo visų savinorių štabas, mus ant stoties taipgi pasitiko labai šauniai, su šūdu orkestru ir dainomis. Iš stoties jau nebuvo gabenami trokiai. Mus surikiavo gražiai, kaip kariūvus, po tris į eilę ir varė per miestą. Orkestras lydėjo mus per visą

miestą. Žmonės, jauni ir seni, šaukė be sustojimo: "Salud, camarados!" ir kėlė suagniauztus kumščius. Ant vienos siauros gatvės orkestras atsilveikino su mumis grieždamas Internacionali.

Susirinkus į didelį kiemą, mus peržiūrėjo keli kariški rydytojai. Po to tuojau gavom karišką uniformą ir atsiveikindome su civiliu gyvenimu. Į pirtįėjome civiliais drabužiais, o iš pirties išėjome kariškose, kaip Tarpautinės Brigados kariai.

Cia mus surikiavo sulig ūgio. Iš čia mus nuvarė į pirtį ir karėvines, kur tuojau turėjome užpildyti tam tikras blankas.

Valgykla, kur mes valgydavom, buvo puikiai išokoruota ir papuošta misu kovotojų vadų paveikslais. Buvo lenino, Stalino ir kitų vadų paveikslai. Kiekvienas pavėkšlas buvo papuoštas raudonais kaspiniais ir Ispanijos respublikos vėliavomis.

Prie valgio patarnavo merginos ir moterys, iš kurių daugelis buvo netekusios savo vyrų kovojė.

Cionai galėjome vakarais eiti į miestą, bet nusikuri laiku turėjome būti karėvinėse. Beveik visi būme į miestą, nes visiems buvo įdomu pamatyti naują kraštą, jog gyventojus pažinti. Alksnis su Zianiu irgi traukė į miestą.

— Na, kaip, Alksni, jauties karėviniuose drabužiuose? — paklausiau jį, einant į miestą.

— Jaučiuosi, lig aš būčiau Raudonojojo Armijoje, — atsakė jis man su paketu ūpu. — Man teko būti Lietuvoje armijoje, bet tenai norėjau kuo greičiausiai numesti tą uniformą. Čia, tai kas kita. Eišime į mės, bet žinome, už ką. Ar ne taip, Zdanai?

Kadangi jis buvo armijoje Lietuvoje, tai jam buvo labai lengva išmokti kariškų dalykų.

Vaikstant po miestą visas nesmagumas buvo tas, kad mes nežinojome tu žodžius: "Salud, camarados!" Jeigu būtų buvę galima susikalbėti su žmonėmis, tai būtų buvę labai smagu. Žmonės buvo nepaprastai draugiški.

Tuojaus pradėjo mus susikirstyti į dalis. Kiekvienas galėjome pasirinkti dalį, kuri geriausiai patiko, arba kur kas buvo tinkamesnis. Aš su draugu Alksniu buvome pakirti vykti į kitą vietą, į Tarrazoną. Tai buvo netoli nuo Albacetės.

Mums buvo išduoti šis fronto del remonto. Ir kiti dalykai buvo seni. Ispanijos fašizmas tuomet neturėjo užtektinai ginklų.

Tarazonoje išbuvome tris savaites. Per visą laiką molinoms rikiuotės ir kariško mūško, kaip apsiėti su ginklu ir sprogdinti medžiaga. Taipgi turėjome nemažai manevrų, kuriuose kartais išbuvome po kelias dienas, atakuodami "priešą" kasdieni apkasus ir kovodami su trinkumu maišto ir vandens.

Trečią savaitę naudojome jau gerus šautuvus, kulkošvaisčius, kurie daugiausia buvo rusiški. Pradėjom šaudyti pilnais šoviniais ir taikiškai.

Buvo prižiūrėta duoti po pakelį amerikoniškų cigarečių visiems, kurie patysįgi taikiškai visus tris šovinius. Stengėmės ir mudu su Alks-

Industriinis Helsinkio distrikas po Sovietų ataką iš oro. Juo ilgiau suomiai išsilaikė, tuo daugiau jų industrialai nukentės. Suomiai labai greitai šokė į talką vokiečiams, bet dabar nori tokios talkos, kad ir vokiečiams neušaidyti ir su Sovietais susigerinti. Vargiai tas pavyks.

MONTREALO ŽINIOS

Pakėlė Algus Ugniegėsim ir Poliemanam

Po įvykusio Montrealo miesto ugniegėsim, poliemanam ir miesto darbininkų streikui gruodžio mėnesį, valdžios sudarytas arbitracijos komitetas užbaigė studijavęs streikių reikalavimus. Miesto valdybai pateiktame raporte, jis rekomenduoja pakelti algų aukščiausią iki \$600 metus daugias negu buvo mokama, ir vietoje "cost of living" bonų, surumpinti darbo valandas. Poliemanams iki 48 v. j savaitę su viena diena poilsio, ugniegėsimams — 78 val, su viena diena poilsio kas 14 dienų.

Policionams atsisakyvus nuo K.D. Kongreso ir daugias savo atsikrta unija, sulig

niu. Išsaumam pirmus šovius. Alksnis patiko į tas ką, o aš ne. Antru kartu abu pataikome. Trečiu kartu, aš pataikau, o Alksnis ne. — Rupuže, trečio nepataikau, — pyko Alksnis. — Rodos taikinį pašėmusi gerai, bet nepataikau.

— Matomai perdaug taikė, — papjuokavau aš.

Tuo tarpu priejo prie mūsų rusas instruktorius ir pagyrė: "Moloci litovai, streikiškai žačiečiatelno." Žinoma, mum tas labai patiko. Tik trys iš tos sekijos taip gerai pataikėm, kaip pranešė mums instruktorius. Nors po vieną paleidome pro šalį, tačiau gavome po pakelį cigarečių.

Kitą dieną turėjome šaudyti iš suniojio kulkošvaisdžio. Tas Alksniui buvo labai geras dalykas, nes jis Lietuvoje buvo kulkošvaisčių kuopoj. Aš, aišku, turėjau tyti, kada jis didžiauvis, einant į miškeli. Bet galvoje aš maniau, kad ir aš mokinaus ir turis patyrimo.

(Bus daugiau)

miesto ponų reikalavimo, komitetas pripažino tą uniją, tik dar reikalauja, kad būtų išrinkti trys atstovai, kurie tarpininkautų tarp miesto valdybos ir poliemanų unijos.

Miestas Stokėja Pinigų

Montrealo miesto valdyba po kelių didelių galvosūkių del sudarymo plano atkėmėti reikalavimas skolas ir sudarymo miesto biudžeto, turi dar naujų rūpesčių.

Susidariusios ekstra algos poliemanam ir ugniegėsim, kurios siekia apie \$900,000 daugiau į metus, ir dar bestudijuojamas planas pakelti algų miesto "baltkarnieriams", kas sudarys dar daugiau ekstra išlaidų, be to, dar abejotina \$2,000,000 suma pinigų, kurią gaudavo iš federalės valdžios už surinkimą mokesčių, bet nėra raštiškai užtvirtinta. — varo miesto galvas į desperaciją.

Nesuradus kokių kitų įplaukų šaltinių, miestas gali likti kritiškio padėtyje, o ypač, jei federalė valdžia atsisakys mokėti tuos \$2,000,000.

Sūnus Kaitinamas Bandyne Nužudyti Tėvą

Kovo 3 d. areštuotas Michailas Yashan, 23 metų. Jis kaltinamas kėsinimais nužudyti savo tėvą, ledo pirklį, kuris buvo rastas pugnvis, paslėndęs kraujuose arklidėje. Jo galva ir kitos kūno dalys buvo sukaptos kirviu.

Nuvežtas į ligoninę ir apdarytas žaizdas, tikimasi, kad pasveiks. Sūnus laikomas kalėjime.

Reikalauja Atidaryti Sv. Elenos Salį

Prieš prasidedant karui, Sv. Elenos sala Montrealo buvo miesto pubikos mėgiama vasaros poilsio ir mauty.

Raportas iš Drabužių Rinkimo Kampanijos

MONTREAL — Šiuom noriu painformuoti Montrealo lietuivius, ką nuveikė lietuivų, rusų ir ukrainių benaras komitetas rinkime drabužių Sovietų žmonėm, nukentėjusiems nuo karo, per praėjusius šešius mėnesius.

Per tą laiką buvo surinkta ir pasiūsta 11,215 svarų drabužių, vertų \$16,000. Be to, dar naujų drabužių nupirkta ir pasiūsta už \$1,143.

Apart drabužių, buvo nupirkta už \$200 muilo ir pasiūsta į Sovietų Sąjungą. Šita garbinga darba tarp lietuivų vedė Lietuvių Literatūros Draugijos 137 ir 47 kuopos.

Vajus dar neužbaigtas ir bus vedamas dar visą kovo mėnesį. Reikia pasipausti visiems komitetams. Nepamirškite, kad Raudonoji Armija artinasi prie Lietuvos. Kada Lietuva bus išvadota, tai drabužių bus reikalinga Lietuvos žmonėms.

Kamdvoj daug lietuivų sako, "Šiūsime po karo savo giminiems." Bet tuomet bus vėla. Jiems drabužiai bus reikalingi tuojau. O kita, o kaip bus su tais, kurie neturi giminių Kanaėjoje ar A-

nių vieta. Prasiždėję karui, buvo sutaisytos nuo senų laikų sugriuvusios fortifikacijos ir suveikti karo belaisviai. Valdžia panaikino vos tik porą metų gyvavusias ir miestui daug lėšavusius mautėdys ir uždraudė tenais lankytis.

Daugelis pavienių asmenų reikalavo atidaryti šią salį, nes tūkstantiniai žmonij, ypač vaikai, užžygos vasarai, raudavo patogia vieta pasimaudyti ir praleisti laiką.

Trades and Labour Council savo susirinkime pravedė rezoliuciją reikalaujant atidaryti Sv. Elenos salį. Ši rezoliucija bus pateikta miestui valdybai. Gal būtų organizacijų reikalavimai duos geresnius rezultatus.

Ožiova ir Vėžys Pasekmė Venerinių Ligy

Montrealo universiteto profesorius Dr. Paul Poirier kalbėdamas Kiwanis klubo susirinkime Montreaile, pareiškė, kad iš priežasties venerinių ligu daug asmenų asperga džiova ir vėžiu.

Taip pat jis sako, kad nors 10,000,000 žmonių žuvo per etame kare ir 20,000,000 mirė nuo infliuzos, bet no mifilio yra dar didesnis skalčius aukų. 15% bropečių ligoninėse yra sirgų ar sergantys sifiliu, o viso to priežastis yra komercinė prostitucija, kuri turėtų būti panaikinta.

Reporteris

merikoje?

Aš manau, kad geriausia siūsti dabar. Kurie enatė atidave savo drabužius, tai labai dėkingi. Už tai Sovietų Sąjungos žmonės bus jums labai dėkingi ant visados. Kurie dar turite atliekamų dečių drabužių, tai nieko nekalduami pridukite komitetams arba nuveikite tiesiai Canadian Aid to Russia Fundo Komiteto Drabužių Skyriui, 5159 Park Ave., Tel. TA 5582, arba praneškite Lietuvių Komitetui, sekantėms antrašči: K. Kiela, 5847 4th Ave. Rosemont, Tel. FR 2689; J. Petronis, 2245 Rosemont Blvd.; Nemunas, Tel. CH 0630.

J. P.

Atsišaukimas į Visus Apšvietos Mylėtojus

Draugės ir draugai lietuivai: Kad suprasti gyvenimą gerai, reikia lavintis kuo daugiau, susilaikant ne tik pagresyviaus laikraščius, bet ir knygas. — knygas, kurios išaina ne pelno tikslu, bet kad skaitytojais supažindintu su skruojų gyvenimu; kad duoti supratimą apie svarbius šiu dienų įvykius; kad pastatyti skaitytojui ant tikrojo kolo, siekiant naudingi ir kilnių tikslų.

Kur tokių knygų galima gauti? Vienintelė įstaiga Amerikos kontinente lietuivų tarpe, kur galima gauti tokių knygų, tai kultūrinė Lietuvių Literatūros Draugija. Jokia kita lietuivų įstaiga nei organizacija nėra tiek daug atliekusi kultūrinę ir švietimais lietuivų, kaip ši organizacija. Ši draugija kiekvienais metais išleidią bent vieną gerą knygą ir brošūrinęję begamaus klausimais. Tos knygos duodamos nariams už jų narinį mokesčį. Be to, narijai gauna draugijos formato žurnalą — Šviesa, kuris būna pilnas įdomių pasiskaitymų ir puikiai iliustruotas. Tame žurnale rasu gausiai lietuivų rakšytojai ir žurnalistai.

Stokite narijai į Lietuvių Literatūros Draugiją ir jūs užsitikrinsite savo knygas, kurios kiekvienam lietuivui labai reikalingos. Nariniai mokesčiai labai mažai: tikslai \$1.55 į metus. Šeimnyų narijai moka tikslai 15 centų į metus ir skaitosis pilnais organizacijos narijai, tik nemina knygas ir žurnalus.

Sąjungininkų štabas Neapolyje paskeibė, kad vienai kanadiečių divizijai Italijoje komanduojuja general - majoras E. L. M. T. Burns, gerai žinomas Kanados mokslininkas.

Siemet narijai gaus labai vertingą knygą — Lietuva Ugyaje.

Dabar eina šios draugijos vajus. Tai geriausia progai įrašyti. Vajus metu nereikia mokėti įstojamio mokesčio.

Taigi, brangūs broliai ir sesės, nieko nelaikdami stokite į šią draugiją ir tapkite apšvietos sklėdėjų šeimynos narijai.

J. Ilgūtis, LLD 162 Kp. Sekr.

Užuojautos Žodis Draugam Minotam

Pasiekė mums labai nemaloni žinia, kad draugų Minotų šeimyna gavo pranešimą iš valdžios, jog jų mylimas sūnus ir brolis Mikas dingę.

Lietuvių Literatūros D-jos Kanados Veikiančio Komiteto narijai gerai pažinome Miką, kaip vieną iš pavyzdinių jaunuolių ir progresyviškesniausių jaunuolių veikėjų Montreaile, ir nuosiurdų drauga.

Todėl KVK išreiškiame širdingiausia užuojautą Mikos tėveliams, sesutėms, švogerini K. Kilikevičiui ir linkime, kad kita žinia būtų, jog Mikas yra gyvas ir sveikas.

LLD KVK

LIAUDIES BALSAUS Yra Visų Lietuvių Draugas

Jeigu Jūs Samdot Vyrus

Ar Jie Visi Pasidavė Militarinio Šaukimo Reikalavimams?

Sulig įsakymo, Pasirašyto National Selective Service Mobilization Regulacijų Autoritetu:

- 1. Visi samdotyčiai vyrų privalo išegzaminuoti savo vyrų samdinių dokumentus ir pasiūti pranešimą apie tuos, kurie neturės tinkamų dokumentų, rodančių, kad jie atliko savo pareigas pagal Mobilizacijos Regulacijąs.
- 2. Ši egzaminacija turi būti užbaigta iki gegužės 1, 1944.
- 3. "SAMDYTOJAS" apima industrinius ir komercinius samdotyčius, taipgi ir fermerius.
- 4. "VYRAS SAMDINYS" apima visus vyrus, kurie dirba del žiū, iškaltant ir gimines.
- 5. Knygutė "SAMDYTOJŲ VAIDOVELIS" išsuntineta visiems industriniams ir komerciniams samdotyčiams. Sugražinamos atvirutės pasiūstos visiems operatoriams.
- 6. Jeigu jūs samdotė vyrų ir nebuote informuoti apie peržiūrėjimą knygutę ar atvirutę, susisiekit su artimiausiu Employment ir Selective Service ofisu ir pareikalaukit mintos knygutės.
- 7. Pareiga pravesti egzaminaciją ant visų samdotyčių vyrų, ir samdotyčiai privalo veikti.
- 8. Yra numatoma pabauda už nepravėdamą šios egzaminacijos, taipgi ir samdinams už atsisakymą parodyti savo dokumentus.

DEPARTMENT OF LABOUR HUMPHREY MITCHELL, A. MacNAMARA, Minister of Labour, Director, National Selective Service, B-6-44-W

Naciiai pastaruoju laiku priūnė kelias naujas bombardavo Londoną, kad kariai būtų daug mažesni, ne-

Pranešimai

Montreal, Que.

Raudonojo Kryžiaus Vakariene

Raudonojo Kryžiaus Lietuvių Motery Retaelis rengia puikias vakarienes su skaniais užkandžiais ir gėrimais, kojos 18 diena, šeštadienį, 8 v. vakaro. "Molo" salėje, 5287 8-rd Ave., Rosemont.

Vakarienes tiesias sukelti finansų ir ratelio idėja, kad draugai reikalui būtų iš ko patinti šelpimui karo aukų. Kiekvieno Lietuvos pareiga būtų dalyvauti šioje vakarieneje ir paremti pinig savo šeimai, nes gal greitai laiku bus kovojama ir mūsų tėvyne Lietuva iš jo žiaurios negyvo praeinančio, nuvarginto, silpnai ir apiplyšus, kuriai reikia teikti parą. Jau reikia būtų Lietuvos kariai. Šiandien apie tai pagalvoti ir pradėti ruošintis prie šio svarbaus darbo.

R. K. Ent. Komit.

Lietuvių Vakariene

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Patalpino Draugija ruošia linksnų vakariene su skaniais užkandžiais, minkštais ir stipriais gėrimais ir muzika. Visi atsilankiusieji galėsite linksmiai laisvai praleisti ir susiję pasimatymai su draugais ir pažįstamais.

Vakariene įvyks kovo 25 diena, 8 valanda vakaro, Vytauto Klubo salėje, 2161 St. Catherine St. E.

Kviečiame visus atsilankyti. Atsilankę nesigailėsite, užtikrinam.

Parengimų Komisija

Palankykite tuos būdinius, kurie skelbiami LAUDES BALSE

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų KLSPD 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 19 diena, 2 valanda po pietų, 160 Claremont St.

Prašome visus narius ir simpatikus dalyvauti, taip pat atsivesti kaimynus ir pažįstamus, kad prisirašytų prieš draugijos, kadangi dabar eina vasas.

S. Karvelis Prot. Raštininkas

Hamilton, Ont.

Susirinkimas

LLD 113 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 19 diena, 2 valanda po pietų, All People's Church salėje, 187 Sherman Ave. N.

Visi nariai ir narės ir simpatikai kviečiami dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Prašomi neivėluoti.

Valdyba

Sukėlė \$161.83

Raudonajam Kryžiui

TORONTO. — Toronto Lietuvių Komiteto Veikimui Prieš Hitlerizmą ir Raudonojo Kryžiaus Lietuvių Motery Retaelis pastangomis buvo surengtas parengimas perėjimui sekmdienį, kuris labai puikiai nusisekė.

Aukomis ir kitais būdais sukelta Raudonajam Kryžiui \$161.83.

Apie šitą parengimą ir aukas bus parašyta plačiau kitame Lauides Balso numeriu. Dabar tariame didelį ačiū visiems, kurie kuomis nors prisidėjote prie parengimo.

Komitetas

SONŲ IR DUKTERŲ DRAUGJOS PIRMA KUOPA

Rengia

ŠOKIUS

SESTADIENĮ, KOVO 18 DIENĄ

Lietuvių Svetainė

160 Claremont St.

SEKMADIENĮ, KOVO 19 DIENĄ

Menininkai Perstatys Trijų Veiksmų Komediją "NERVA I"

Visus kviečiame dalyvauti

Pradžia 7.30 val. vakaro. Prašom nesivėluoti.

Rengėjai

National Travel Bureau

296 Queen Street West, Toronto

Telefonas - EL 636

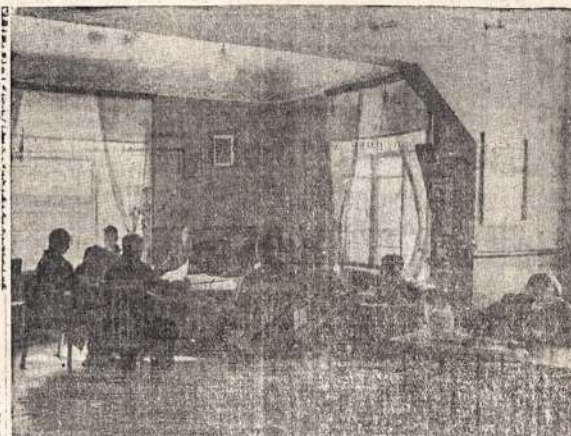
KREIPKITES PAS MUS DEL SEKANCIŲ DALYKŲ
 Kanados ir Jungtinių Valstijų emigracijos vizos ir pasai į visas šalis, taipgi į Sovietų Sąjungą.
 Pinigų persuntimo į visas Jungtinių Tautų šalis, o ypač į Rusiją.
 Pilietybės popierius, Visokio tautinio darbo, Siuntimo laišku į kitas šalis.
 Laivų, orlaivų ir busų tikietų.
 Namų ir farmų pardavimo.
 Mes galime užpildyti jūsų mokėsiu blankas
 I. K. Kennedy, Manager.

Tel.: VA.5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
 Laidotuvės net \$55.00 pigumo
 455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Lietuviai kviečiami prisidėti prie šio svarbaus darbo. Toliau šioje puslapyje bus skelbiami reikalavimai ir sąlygos dalyvavimui.

Mūsų Salės Reikšmė Ir Josios Reikalai

TORONTO. — Toronto progresyviai lietuviai darbuojasi visokiais būdais, kad pagelbėti laimėti karą: renka aukas, suriša daug reikalingų daiktų ir siunčia į Sovietų Sąjungą lietuviams kovotojams ir vaikučiams už tūkstančius dolerių, suaukoję visą Kanados lietuvių rengia parengimus Raudonajam Kryžiui ir t. t.

Prie tų kovų ir darbų prisideda ir Sūnų ir Dukterų Draugija, nes jos nuosavame name tas visas darbas atliekamas: padaromi bakšai, supakuojami daiktai ir išsiunčiami tų darbų ir pasiūlymų draugų ir draugijų, draugijos narių ir pritarėjų.

Ką mes, draugai ir draugės, galėtume daryti, jeigu šio namo neturėtume? Turėtume nuomoti namą, kas brangiai atseity ir nebūtų tokių patogumų, kaip dabar. Taigi, Sūnų ir Dukterų

SUSIZEIDĘ DRAUGĖ ONA BALSISIENE

TORONTO. — Skaudžiai susizeidė nugarą sunkiai beklidama draugė Ona Balsisienė.

Gdytojais įsakė draugei išgulėti lovoj nemažiau trijų savaitių.

Draugė randasi namie, 638 Huron St.

Nuo savęs linkiu draugei pastalsyti kuo greičiausiai.
 Reporteris

Lietuviška Valgykla

Union Coffee Shop

887 SHERMAN ST. N. Hamilton, Ontario

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas. Turime ir Lietuviškų Kopistų ir Kitų Įvairių Valgių Savinink. Ch. Pampalas Tel. 46917

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
 Egzamnuoja akis, štrina akių nervus, nuo kurių pavojus nervotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
 470 College W., Toronto
 Telefonas: RA. 2924

draugijos pirmą kuopą prisideda prie tų svarbių darbų suteikdama velti svetainę visam veikimui. Toliau tūcia, draugai ir draugės, neturime užmiršti ir svetainės reikalų. Turime prisidėti prie jos palaikymo ir budovojimo, kad galėtume sekmingiau dirbti vartų pirmyn.
 Vasario 20 diena, per susirinkimą, draugas J. Linartas pareiškė, kad per perstatymus daug žmonių turi stovėti, bet ir tai visi nesuteli.

Je pareiškimais, manau, duoda namui visines pavyzdį. Jeiga mes visi taip įvertintume namą, tai jis greitai būtų padidintas. O didinama name būtų daug patogiau visiem ir daugiau darbu atliktume.

Svetainės padidimui priklausiu nuo visų pažangių Toronto lietuvių. Vienas ar du draugai to visko neatliks. Jis priklausiu visena draugijos nariams, tad visų ir pareiga

VYTAUTO KLUBO MENO GRUPĖ
 Rengia
PARENGIMA
 Sekmdienį, Kovo 19 Dieną
 VYTAUTO KLUBO SALEI

Bus perstatytas puikus ir įdomus veikalas, 5 veiksmų drama "Užgrobtų Žemė". Veikalas vaizduoja, kaip lenkai šeimininkavo užgrobtame Vilniaus krašte.

Šį parengimą neturėtų apliešti nei vienas Montrealo lietuvis. Veikalas yra labai puikus, pirmu kartu statomas Montreale. Be to, surinkti visi atsikėmėje artistai, kurių lošime dalyvaus rodos dyvilia.
 Rengėjai deda visas pastangas šį parengimą puikiai užmėmti.
 Pradžia 3.30 val. po piet.

Rengėjai

Mary Lee Flower Shop
 Gėlių Parduotuvė
 Pas Mus Galima Gauti Gėlių:
 DEL VESTUVIŲ, LAIDOTUVIŲ IR KITŲ ĮVYKIŲ
 Greitas Pristatymas, Bile Kur ir Bile Kada
 Atdara Šventadienių Vakaris
 1259 Bleury St. -- Tel. HARBour 3473
 Montreal, Que.

Įsigykite Savo Namus
 PARSIDUODA ĮVAIRŲS NAMAI, SU GEROMIS ĮEIGOMIS

2 flatų duplex, nauji, nuo \$6,700 aukštin
 3 flatų nuo \$6,800 aukštin
 4 flatų duplex nuo \$9,800 aukštin
 4 flatų duplex, nauji, moderniški, nuo \$11,300

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai Mes esame proferų ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D
 4834 VERDUN AVE., VERDUN
 Tel. YORk 5558; sekmdieniais ir vakarais po 8.30; YORk 4449
 Mr. R. Bennett, Manager

Paieškojimas

Tabako Farmose Reikia Darbininkų

Vedusi pora be vaikų, namų ruošai ir dirbi; didelis patyrimas vartbe nėra būtinas.

Taipgi reikalingas vyras, patyręs su arkliais ant laukų prie tabako ir kit-kam.

Algos geros ir sveikas maistas. Rašykite tuojau:

Julius Stradomskis, P. O. Box 144, Delhi, Ontario.

Prašo Žinių Apie Dingusį Sūnų

Draugai! T. Znanieckis rašo man: iš Anglijos:

"Gerbiamieji draugai! Kreipies pas jus, kad praneštumėt draugams, Bepriėdūti, Samueliui ir Kleičiui, kurie buvo Ispanijoje, Tarpinėjė Bregdoje, kad jie praneštumėte draugai J. M. Klavaičiui, jeigu jis žino ką apie jo sūnų, kuris yra dingęs Ispanijoje be žinio. Tas draugas buvo Makedonų Pajonių batalijone. Štai jo tėvo antrasis: J. M. Klavaičis, 11 Coniston Dr., Motherwell Rd., Bellhills, Scotland.
 "Jo sūnaus antrasis buvo: Jimmie MacLean, S.R.L. (SE-B-S), Plaza del Alcazón, Albacete, Ispania.

"Tėvas mano, kad gal kažkas iš kanadiėjų, buvusių Ispanijoje, žino ką apie jį."

Tikimės, kad mūrai draugai pasistengs parašyti draugui Klavaičiui apie jo sūnų.

Norintieji prisirašyti galite kreiptis pas šiuos draugus ir drauges, kurie su mieu noru prisrašys ir pasiūks draugijos siekius, kadangi jie yra išrinkti vajininkais:

H. Jankovskienė, J. Baran, J. Šlikis, M. Kulcius ir J. Kulcius.

Taipgi kilo susirinkimo idėja: jeigu link išmokėjimo galimas ligoninams, kurių Centro reikalauja pranešė, kad pašalpa neimtos ant namo linkim, kadangi pnia išmokėjimo reikia padaryti patikrinimo rekordų. Pašalpa bus pasiūta ligoninų ir namui.

Kai kurie nariai spyrėsi, kad Centras mokėtų ant susirinkimo, nes taip buvo daroma pirmiau.

V. Jersaitis

SARO TAIKOS SĄLYGOS YRA PRASIMANYMAS

MASKVA. — Sovietų spaudė rašo, kad Londono Sunday Express paskelbė Sovietų tulkos sąlygos Vokietijai yra grynas prasimanimas.

Tel. PL. 9659 Gv. DO. 5947
 Advokatas
J. M. Rosenfeldas
 Kalba Lietuviškai
 Atlieku visus teisinių patarimus, paripūnų pilietybės skolinimas, įgabojuimas, morganizms ir kt.
 20 St. James St E. Kamb 26
 MONTREAL, QUE.

Tel.: Crescent 4324
DR. DORA GORDON
 DANTŲ GYDYTOJA
 Kalba Lietuviškai
 Valandos: 10-12 val. ryto, 2-6 val. p.p. ir 7-9 val. vak.
 5136 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Tel.: DO. 1000 Valandos: 4-5 po piet., 7-8 vak.
 DO. 2500 ir sulig sustarimo
Daktaras Rabinovičius
 Chirurgas Specialistas
 Turis savo ligoninę, egzaminuoja ir gyduo įvairius ligas.
 Darau visokias operacijas ir peršvitimus (X-ray).
 Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagyrimas kainas.
 201 ST. JOSEPH BLVD. WEST, MONTREAL, QUE.

Tel.: LA. 4441
Daktaras H. Rosenfeld'as
 Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gydytojas
 KALBA LIETUVISKAI
 Valandos: 5-4 val po piet., 7-8 val vak. ir sulig sustarimo
 4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski
 Daugelį Metų Praktikavęs Didelės Ligoninės ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
 Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos
 5337 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
 Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų